

Kotona Suomessa

Astu sisään. Se kannattaa.

Ymmärrä Suomea -videosarjan jakson "Verotus ja hyvinvointiyhteiskunnan toimintaperiaatteet" teksti

Tässä on Amir. Hän on sairaanhoitaja.

Amirilla oli tänään vapaapäivä. Aamulla hän kävi uimassa ja jatkoi sieltä kirjastoon. Lounaan jälkeen Amirilla oli hammaslääkäriaika. Hoito vaati myös antibiootteja.

Apteekissa käytyään Amir haki tyttärensä päivähoidosta. Kotona he katsoivat Pikku Kakkosta ja nukahtivat molemmat sohvalle.

Amir tienaa 3000 euroa kuukaudessa.

Verojen ja muiden palkasta perittävien pakollisten maksujen jälkeen Amirille jää käytettäväksi hieman yli 2000 euroa kuussa. Vuokran, ruoan ja välttämättömien laskujen jälkeen hän voi kuluttaa päivittäin korkeintaan 20 euroa.

Jos Amir olisi maksanut kaikki päivän aikana käyttämänsä palvelut itse, olisi häneltä mennyt rahaa yli 200 euroa. Amir selvisi onnekseen muutamalla kympillä.

Se on mahdollista, koska niin tiet, julkinen liikenne, kirjasto, uimahalli, hammaslääkäri, päiväkotikiin kuin Yleisradion tarjonta on rahoitettu suurelta osin yhdessä, verovaroin.

Vero on pakollinen maksu, jota valtio ja kunnat keräävät. Veroja maksetaan palkasta, etuisuuksista, palveluista ja tuotteista. Kaikki maksavat veroja, myös yritykset.

Suomessa palkasta maksetaan veroa progressiivisesti. Se tarkoittaa, että veroprosentti kasvaa tulojen kasvaessa.

Veronmaksuun osallistuvat kaikki, mutta mitä enemmän ihmisellä on tuloja, sitä suurempi osuus niistä menee veroihin.

Verot ovat Suomen pääasiallinen tulonlähde. Niillä rahoitetaan yhteistä hyvinvointia. Terveystenhoito, päivähoito, koulutus, tieverkosto, maanpuolustus, poliisi, palokunta, kirjastot ja monet muut asiat pyörivät verorahoilla. Myös yhteiskunnan tarjoamat tuet, kuten äitiyspäiväraha ja asumistuki maksetaan yhteisestä rahapussista.

Ilman veroja monelta Suomessa asuvalta puuttuisi mahdollisuus ihmisarvoiseen elämään.

1940-luvun lopussa suomalaisilla oli pulaa lähes kaikesta. Sota oli juuri loppunut ja ihmiset korjasivat sen aiheuttamia tuhoja.

Joitain elintarvikkeita oli niin vähän, että niitä piti säännöstellä. Monet kärsivät aliravitsemuksesta ja lapsikuolleisuus oli yleistä. Kaikilla ei ollut varaa antaa lastensa opiskella kuusivuotista kansakoulua pidemmälle.

Suomalaiset rakensivat aktiivisesti maata, jossa kaikilla olisi tasavertaiset mahdollisuudet koulutukseen ja hyvinvointiin. Valtio alkoi esimerkiksi maksaa perheille lapsilisää eli tukea, jolla vanhemmat pystyivät hankkimaan lapsilleen lääkkeitä, vaatteita ja muuta tarpeellista. Neuvolat

keskittyivät lasten terveyteen ja lapsikuolleisuus laskikin nopeasti. Ilmainen kouluruoka varmisti, että köyhätkin lapset jaksoivat opiskella.

Tämä kaikki maksettiin veroina kerätyillä rahoilla. Kun naisetkin alkoivat käydä töissä, kasvoivat verotulot entisestään. Se mahdollisti entistä kattavamman hyvinvointivaltion rakentamisen.

Meitä kaikkia tarvitaan siihen, että jokaisella Suomessa asuvalla ihmisellä on hyvät elinolosuhteet. Siksi palkasta, tuotteista, palveluista ja yritystoiminnasta maksetaan aina veroa.

Verokortti on asiakirja, joka kertoo, kuinka monta prosenttia työntekijän palkasta pidätetään veroa. Työntekijä saa verokortin verotoimistosta tai verkosta ja antaa sen työnantajalleen.

Verokortin lisäksi työntekijällä pitää olla työsopimus, työnantajan on maksettava palkka tilille ja annettava työntekijälle palkkakuitti.

Myös yrittäjä maksaa veroja. Yrittäjän verotus on kuitenkin erilaista kuin palkansaajan. Se riippuu toimialasta ja yhtiömuodosta. Lisätietoa saa netistä tai verotoimiston asiantuntijoilta.

Me kaikki hyödyimme veroista joka päivä, jokainen oman tarpeemme mukaan.

Amirin sisko Abir saa pian ensimmäisen lapsensa. Hän sai tänään ilmaisen äitiyspakkauksen, joka sisältää vaatteita ja hyödyllisiä vauvan tarvikkeita. Huomenna Abir pääsee neuvolaan, jossa varmistetaan, että vauvalla on kaikki hyvin.

Amirin työkaveri, lähihoitaja Mikko on päässyt opiskelemaan sairaanhoitajaksi. Koulutus on maksuton ja hän saa opiskelun aikana myös rahallista tukea valtiolta.

Amirin työkaveri Sinikka joutuu sydänleikkaukseen. Sinikka itse maksaa siitä vain murto-osan. Kaikki muu korvataan verovaroin.

Sinikan naapuri Peter on liikuntavammainen. Hän tarvitsee avustajan, autokuljetusta ja apuvälineitä. Ne kustannetaan verovaroin.

Peterin veli Klaus taas etsii itselleen töitä. Hän saa apua työnhakuun TE-toimistosta, jonka toiminta kustannetaan myös verovaroin. Lisäksi hän saa työttömyysetuutta niin kauan kuin uusi työpaikka löytyy. Klaus maksaa etuudesta veroa, tosin vähemmän kuin työssä käyvä Amir.

Ilman veroja yhteiskunta olisi hyvin eriarvoinen ja esimerkiksi kouluttautuminen olisi mahdotonta monille ihmisille. Veroja kerätään siis siksi, että kaikilla olisi yhtä hyvät mahdollisuudet opiskella, saada terveydenhoitoa, perustoimeentulo ja voida hyvin.